



## Gabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI ĠENERALI (Is-Seba' Awla Estiża)

16 ta' Novembru 2022\*

“Għajjnuna mill-Istat – Liġi Olandiża li tipprojbixxi l-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku – Għeluq antiċipat ta' impjant tal-enerġija bil-faħam – Għoti ta' kumpens – Deċiżjoni li ma jitqajmux oġġezzjonijiet – Deċiżjoni li tiddikjara l-kumpens kompatibbli mas-suq intern – Assenza ta' klassifikazzjoni espressa bħala 'għajjnuna mill-Istat' – Rikors għal annullament – Att li jista' jiġi kkontestat – Ammissibbiltà – Artikolu 4(3) tar-Regolament (UE) 2015/1589 – Ċertezza legali”

Fil-Kawża T-469/20,

**Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi**, irrappreżentat minn M. Bulterman, M. de Ree u J. Langer, bħala aġenti,

rikorrent,

vs

**Il-Kummissjoni Ewropea**, irrappreżentata minn H. van Vliet, B. Stromsky u D. Recchia, bħala aġenti,

konvenuta,

IL-QORTI ĠENERALI (Is-Seba' Awla Estiża),

komposta, waqt id-deliberazzjonijiet, minn R. da Silva Passos, President, V. Valančius (Relatur), I. Reine, L. Truchot u M. Sampol Pucurull, Imħallfin,

Registratur: L. Ramette, Amministratur,

wara li rat il-fażi bil-miktub tal-proċedura, b'mod partikolari:

- l-eċċezzjoni ta' inammissibbiltà skont l-Artikolu 130 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali mqajma mill-Kummissjoni permezz ta' att separat ippreżentat fir-Registru tal-Qorti Ġenerali fil-5 ta' Ottubru 2020,
- id-digriet li l-eċċezzjoni ta' inammissibbiltà tingħaqad mal-mertu tat-23 ta' Frar 2021,

wara s-seduta tal-15 ta' Ġunju 2022,

\* Lingwa tal-kawża: l-Olandiż.

tagħti l-preżenti

### Sentenza

1 Permezz tar-rikors tiegħu bbażat fuq l-Artikolu 263 TFUE, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jitlob l-annullament tad-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 2998 final tat-12 ta' Mejju 2020 dwar l-ghajnuna mill-Istat SA.54537 (2020/NN) – il-Pajjiżi l-Baxxi, Projbizzjoni tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku fil-Pajjiżi l-Baxxi (iktar 'il quddiem id-“deciżjoni kkontestata”).

### Il-fatti li wasslu għall-kawża

2 Fis-27 ta' Marzu 2019, l-awtoritajiet Olandiżi nnotifikaw lill-Kummissjoni Ewropea bl-abbozz tagħhom ta' wet verbod op kolen bij elektriciteitsproductie (il-Liġi dwar il-Projbizzjoni tal-Użu tal-Faħam għall-Produzzjoni tal-Elettriku (iktar 'il quddiem il-“Liġi”)), skont id-Direttiva (UE) 2015/1535 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Settembru 2015 li tistabbilixxi proċedura għall-ghoti ta' informazzjoni fil-qasam tar-regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-servizzi tas-Socjetà tal-Informatika (ĠU 2015, L 241, p. 1).

3 Din il-liġi, li għandha l-għan li tnaqqas l-emissjonijiet tad-dijossidu tal-karbonju (CO<sub>2</sub>) fil-Pajjiżi l-Baxxi u li tipprevedi l-possibbiltà li jingħata kumpens għad-dannu kkawżat lil impjant li, meta mqabbel ma' impjanti l-oħra, ikun, b'mod sproporzjonat, affettwat mill-projbizzjoni tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku, ma kinitx innotifikata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 108(3) TFUE.

4 Madankollu, wara n-notifika tal-abbozz ta' liġi mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi skont id-Direttiva 2015/1535, il-Kummissjoni bdiet, fuq inizjattiva tagħha stess, l-eżami tal-informazzjoni dwar għajnuna prezunta u talbet, fl-4 ta' Ġunju, fil-25 ta' Ġunju, fit-2 ta' Awwissu u fit-23 ta' Settembru 2019, lill-awtoritajiet Olandiżi sabiex jipprovdulha informazzjoni addizzjonali. Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi wieġeb għat-talbiet tal-Kummissjoni, rispettivament fit-13 ta' Ġunju, fit-18 ta' Lulju, fit-30 ta' Awwissu, fit-8 ta' Ottubru, fid-29 ta' Novembru, fl-1 ta' Diċembru 2019 u fl-10 ta' Marzu 2020.

5 F'din il-korrispondenza, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi ripetutament iddikjara li l-kumpens previst mil-Liġi kien strettament limitat għad-danni kkawżati mill-projbizzjoni tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku u li ma kienx jikkostitwixxi għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE.

6 Fil-11 ta' Diċembru 2019, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi adotta l-Liġi, li daħlet fis-seħħ fl-20 ta' Diċembru 2019.

7 Waqt l-adozzjoni tal-Liġi, kienu jeżistu hames impjanti tal-enerġija bil-faħam fil-Pajjiżi l-Baxxi, jiġifieri Amercentrale 9, Eemshaven A/B, Engie Maasvlakte, MPP3 u Hemweg 8 (iktar 'il quddiem “Hemweg”).

8 Skont l-Artikoli 3 u 3a tal-Liġi, il-projbizzjoni tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku hija applikata b'mod progressiv, skont il-profittabbiltà ta' kull impjant, l-użu tal-bijomassa u l-effiċjenza elettrika. Il-projbizzjoni totali tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku giet stabbilita għal mhux iktar tard mill-1 ta' Jannar 2030.

- 9 Erbġha mill-ħames impjanti tal-enerġija bbenefikaw minn perijodu tranżitorju ta' ħames sa għaxar snin, u b'hekk thallitilhom il-possibbiltà li jirkupraw l-investimenti magħmula, li jadattaw ruħhom għal materja prima oħra jew li jippreparaw ruħhom għall-għeluq.
- 10 Hemweg, li ma kienx jaħraq il-bijomassa, ma kien jipproduci l-ebda enerġija rinnovabbli u li l-effiċjenza tiegħu kienet l-iktar baxxa fost il-ħames impjanti, ma bbenefikax minn perijodu tranżitorju. Skont l-Artikolu 3 tal-Liġi, huwa kellu jieqaf juża l-faħam mill-1 ta' Jannar 2020. Peress li dan l-impjant ma kellux il-possibbiltà li jadatta ruħu għal materja prima oħra, huwa kellu jagħlaq fl-aħħar tal-2019.
- 11 L-Artikolu 4 tal-Liġi jipprevedi l-possibbiltà li jingħata kumpens lil impjant li, meta mqabbel ma' impjanti oħra, ikun, b'mod sproporzjonat, affettwat mill-projbizzjoni tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku.
- 12 L-Artikolu 4 gie adottat, skont ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, minħabba li l-projbizzjoni tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku taffettwa d-dritt għall-proprjetà, fis-sens tal-Artikolu 1 tal-Protokoll Nru 1 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali, iffirmata f'Ruma fl-4 ta' Novembru 1950 (iktar 'il quddiem il-“KEDB”), u minħabba r-rekwiziti tal-prinċipju ta' ugwalanza fir-rigward tal-obbligi pubbliċi, peress li l-għan huwa, b'mod partikolari, li jiġi pprovdut bilanċ ġust bejn l-interess ġenerali segwit mill-Istat u l-interess individwali tal-impjanti kkonċernati.
- 13 Peress li Hemweg ma bbenefikax minn perijodu tranżitorju, huwa kien, skont il-Gvern Olandiż, affettwat b'mod sproporzjonat ħafna bl-introduzzjoni, fi żmien qasir ħafna, tal-projbizzjoni tal-użu tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku. Sabiex jiġi żgurat il-bilanċ ġust mitlub mill-KEDB, l-awtoritajiet Olandiżi kkuntattjaw lil Vattenfall NV, l-operatur ta' Hemweg, sabiex jiksbu l-informazzjoni li tippermetti li tiġi evalwata l-portata tad-dannu u sabiex jiġi ddeterminat il-kumpens dovut minħabba l-għeluq antiċipat.
- 14 Wara analiżi mwettqa b'kooperazzjoni ma' ditta tal-awditjar, il-Ministru Olandiż għall-Affarijiet Ekonomiċi u għall-Klima, permezz ta' deċiżjoni tal-20 ta' Diċembru 2019, ta lil Vattenfall kumpens ta' EUR 52.5 miljun (iktar 'il quddiem il-“miżura inkwistjoni”).
- 15 Fit-12 ta' Mejju 2020, il-Kummissjoni adottat id-deċiżjoni kkontestata, li permezz tagħha hija ddikjarat il-miżura inkwistjoni kompatibbli mas-suq intern bis-saħħa tal-Artikolu 107(3)(c) TFUE.
- 16 Fid-deċiżjoni kkontestata, il-Kummissjoni kkunsidrat, fil-punt 40, li l-Liġi “[kienet] tippregudika d-drittijiet għall-proprjetà ta' Vattenfall, sa fejn din [kienet] obligatha tagħlaq Hemweg prematurament, sabiex tnaqqas l-emissjonijiet ta' CO<sub>2</sub>, fl-interess pubbliku” [traduzzjoni mhux ufficjali], filwaqt li l-Kummissjoni kkunsidrat ukoll li “qorti nazzjonali [Olandiża] għalhekk kienet probabbilment tagħti kumpens lil [Vattenfall]” [traduzzjoni mhux ufficjali].
- 17 Fir-rigward tal-eżistenza ta' għajnuna mill-Istat, il-Kummissjoni kkonkludiet fil-punt 48 tad-deċiżjoni kkontestata li, “fid-dawl tal-informazzjoni pprovduta mill-awtoritajiet Olandiżi, ma [setax] jiġi konkluż, b'livell suffiċjenti ta' certezza, li f'dan il-każ [kien] jeżisti dritt għal kumpens ta' EUR 52.5 miljun” [traduzzjoni mhux ufficjali]. Minn dan il-Kummissjoni ddeduċiet li “ma [setax] jiġi eskluż li l-miżura inkwistjoni tagħti għajnuna mill-Istat lill-impriża kkonċernata” [traduzzjoni mhux ufficjali].

- 18 Madankollu, il-Kummissjoni qieset fil-punt 49 tad-deċiżjoni kkontestata li “madankollu ma [kienx] hemm lok li tinsilet konkluzjoni definittiva f’dan il-każ dwar jekk il-miżura [kinitx] tagħti vantaġġ lill-operatur u għalhekk [kinitx] tikkostitwixxi għajjnuna mill-Istat, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, peress li, anki jekk [kien] hemm għajjnuna mill-Istat, [hija] [kienet] tqis il-miżura kompatibbli mas-suq intern” [traduzzjoni mhux uffiċjali].

### **It-talbiet tal-partijiet**

- 19 Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jitlob li l-Qorti Ġenerali jogħgobha:
- tannulla d-deċiżjoni kkontestata;
  - tikkundanna lill-Kummissjoni għall-ispejjeż.
- 20 Il-Kummissjoni titlob li l-Qorti Ġenerali jogħgobha:
- tiċċad ir-rikors bħala inammissibbli jew bħala infondat;
  - tikkundanna lir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi għall-ispejjeż.

### **Id-dritt**

#### ***Fuq l-ammissibbiltà***

- 21 Fl-eċċezzjoni ta’ inammissibbiltà tagħha, il-Kummissjoni tfakkar qabel kolloxx li, peress li l-ebda dispożizzjoni legali tal-Unjoni Ewropea ma tobbligaha tagħti deċiżjoni esplicita dwar il-klassifikazzjoni tal-miżura, hija ma ddeċidietx fuq il-kwistjoni dwar jekk il-miżura inkwistjoni kinitx tikkostitwixxi għajjnuna mill-Istat.
- 22 Sussegwentement, billi tagħmel riferiment, minn naħa, għad-digriet tat-28 ta’ Jannar 2004, Il-Pajjiżi l-Baxxi vs Il-Kummissjoni (C-164/02, EU:C:2004:54), u, min-naħa l-oħra, għas-sentenza tat-8 ta’ Settembru 2011, Il-Kummissjoni vs Il-Pajjiżi l-Baxxi (C-279/08 P, EU:C:2011:551), il-Kummissjoni tislet iż-żewġ konkluzjonijiet li ġejjin. L-ewwel, meta Stat Membru jinnotifika skema ta’ għajjnuna u ma jikkontestax li din hija għajjnuna, ma jkunx ammissibbli li jiġi pprezentat rikors għal annullament kontra d-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tiddikjara din l-iskema kompatibbli mas-suq intern. It-tieni, jekk l-Istat Membru jitlob espressament lill-Kummissjoni sabiex tieħu deċiżjoni li tikkonstata l-assenza ta’ għajjnuna, iżda għall-kuntrarju din tikkonkludi li teżisti skema ta’ għajjnuna kompatibbli mas-suq intern, l-Istat Membru jista’ jipprezenta rikors għal annullament, peress li din id-deċiżjoni toħloq effetti legali sa fejn l-iskema ta’ għajjnuna tkun suġġetta għas-sorveljanza kostanti tal-Kummissjoni.
- 23 Issa, skont il-Kummissjoni, minn naħa, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi qatt ma nnotifika l-miżura inkwistjoni u lanqas talab lill-Kummissjoni tieħu deċiżjoni li tikkonstata l-assenza ta’ għajjnuna. Min-naħa l-oħra, id-deċiżjoni kkontestata ma tikkoncernax skema ta’ għajjnuna, iżda l-ħlas ta’ kumpens ta’ darba lil impriża waħda, ħlas li, barra minn hekk, kien diġà sar.

- 24 Fl-aħħar nett, fir-rigward tal-effetti legali tad-deċiżjoni kkontestata fir-rigward ta' Vattenfall, il-Kummissjoni ssostni li l-miżura inkwistjoni, jekk tikkostitwixxi għajnuna, hija għajnuna eżistenti, peress li din hija għajnuna individwali li hija awtorizzata, fis-sens tal-Artikolu 1(b)(ii) tar-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 tat-13 ta' Lulju 2015 li jistabblixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU 2015, L 248, p. 9). Vattenfall tista' sserraħ mohħha, għal perijodu ta' mill-inqas għaxar snin, milli jkollha gġarrab l-irkupru possibbli tal-ammont prinċipali tal-kumpens mogħti lilha, flimkien mal-interessi, skont l-Artikoli 16 u 17 tar-Regolament 2015/1589, peress li dawn l-artikoli huma applikabbli biss fil-każ ta' għajnuna illegali, li l-miżura inkwistjoni ma hijiex, peress li l-Kummissjoni ddikjaratha kompatibbli mas-suq intern.
- 25 Għaldaqstant, ma jirriżulta l-ebda effett legali vinkolanti mid-deċiżjoni kkontestata għar-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi.
- 26 Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jikkontesta l-argumenti tal-Kummissjoni.
- 27 Skont ġurisprudenza stabbilita, ir-rikors għal annullament, previst fl-Artikolu 263 TFUE, huwa miftuħ fir-rigward tad-dispożizzjonijiet kollha adottati mill-istituzzjonijiet, indipendentement mill-forma, li huma intizi sabiex jipproduċu effetti legali vinkolanti (ara s-sentenza tas-26 ta' Marzu 2019, Il-Kummissjoni vs L-Italja, C-621/16 P, EU:C:2019:251, punt 44 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 28 F'dan ir-rigward, l-Artikolu 263 TFUE jagħmel distinzjoni ċara bejn id-dritt għal rikors għal annullament tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni u tal-Istati Membri, minn naħa, u dak tal-persuni fiżiċi u ġuridiċi, min-naħa l-oħra, peress li t-tieni paragrafu ta' dan l-artikolu jagħti, b'mod partikolari, lil kull Stat Membru d-dritt li jikkontesta, permezz ta' rikors għal annullament, il-legalità tad-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni, mingħajr ma l-eżerċizzju ta' dan id-dritt ikun suġġett għall-ġustifikazzjoni ta' interess ġuridiku. Għalhekk, kuntrarjament għall-persuni fiżiċi u ġuridiċi, Stat Membru ma għandux juri li att tal-Kummissjoni li huwa jikkontesta jipproduċi effetti legali fil-konfront tiegħu sabiex ir-rikors tiegħu jkun ammissibbli. Madankollu, sabiex att tal-Kummissjoni jkun jista' jkun is-suġġett ta' rikors għal annullament, dan għandu jkun intiz li jipproduċi effetti legali vinkolanti (ara, f'dan is-sens, id-digriet tas-27 ta' Novembru 2001, Il-Portugall vs Il-Kummissjoni, C-208/99, EU:C:2001:638, punti 22 sa 24, u s-sentenza tat-13 ta' Ottubru 2011, Deutsche Post u Il-Ġermanja vs Il-Kummissjoni, C-463/10 P u C-475/10 P, EU:C:2011:656, punti 36 sa 38), fatt li għandu jiġi ddeterminat fid-dawl tas-sustanza tiegħu (sentenza tat-22 ta' Ġunju 2000, Il-Pajjiżi l-Baxxi vs Il-Kummissjoni, C-147/96, EU:C:2000:335, punt 27 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 29 Il-kapaċità ta' att li jipproduċi effetti legali u, għaldaqstant, li jkun is-suġġett ta' rikors għal annullament abbażi tal-Artikolu 263 TFUE għandha tiġi evalwata abbażi ta' kriterji oġġettivi, bħall-kontenut ta' dan l-att, filwaqt li jittiehdu inkunsiderazzjoni, jekk ikun il-każ, il-kuntest tal-adozzjoni ta' dan tal-aħħar kif ukoll is-setgħat tal-istituzzjoni awtriċi tal-att (sentenza tal-25 ta' Ottubru 2017, Is-Slovakkja vs Il-Kummissjoni, C-593/15 P u C-594/15 P, EU:C:2017:800, punt 47).
- 30 Fil-qasam tal-għajnuna mill-Istat, diġà ġie deciz li decizjoni bbażata fuq l-Artikolu 107(1) u (3) TFUE, li, filwaqt li tikklassifika miżura bħala għajnuna mill-Istat, tiddikjaraha kompatibbli mas-suq intern, għandha titqies bħala att li jista' jiġi kkontestat skont l-Artikolu 263 TFUE (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-8 ta' Settembru 2011, Il-Kummissjoni vs Il-Pajjiżi l-Baxxi,

C-279/08 P, EU:C:2011:551, punt 42; tal-25 ta' Marzu 2015, Il-Belġju vs Il-Kummissjoni, T-538/11, EU:T:2015:188, punt 53, u tat-28 ta' Jannar 2016, L-Awstrija vs Il-Kummissjoni, T-427/12, mhux ippubblikata, EU:T:2016:41, punt 36).

- 31 Ċertament, għandu jiġi kkonstatat li, f'dan il-każ, id-deċiżjoni kkontestata ma tiddeċidix dwar l-eżistenza ta' għajnuna, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, li l-Kummissjoni kkonfermat, barra minn hekk, waqt is-seduta. Fil-fatt, mill-punt 48 tad-deċiżjoni kkontestata jirriżulta li l-Kummissjoni ma eskludietx li l-miżura inkwistjoni tagħti għajnuna mill-Istat lil Vattenfall. Fil-punt 4 ta' din id-deċiżjoni, il-Kummissjoni lanqas ma indikat esplicitament li din il-miżura kellha tiġi kklassifikata bħala għajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, filwaqt li kkonkludiet li din il-miżura kienet kompatibbli mal-Artikolu 107(3) TFUE.
- 32 Madankollu, bhal fil-każ ta' deċiżjoni tal-Kummissjoni li tikklassifika l-miżura inkwistjoni bħala għajnuna mill-Istat, filwaqt li tiddikjaraha kompatibbli mas-suq intern, id-deċiżjoni kkontestata għandha bħala konsegwenza li l-miżura inkwistjoni, li hija kkunsidrata biss bħala kompatibbli mas-suq intern bis-saħħa tal-Artikolu 107(3)(c) TFUE, hija awtorizzata mill-Kummissjoni u tista', għaldaqstant, tiġi implimentata konformement mal-Artikolu 108(3) tal-imsemmi trattat.
- 33 Għalhekk, permezz tad-deċiżjoni kkontestata, adottata abbażi tal-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589, il-Kummissjoni ddecidiet li ttemm il-proċedura ta' investigazzjoni preliminari li hija kienet bdiet u impliċitament irrifjutat li tiftaħ il-proċedura ta' investigazzjoni formali prevista fl-Artikolu 108(2) TFUE (iktar 'il quddiem il-“proċedura ta' investigazzjoni formali”). Għaldaqstant, il-Kummissjoni adottat pożizzjoni definittiva fuq il-kompatibbiltà tal-miżura inkwistjoni mas-suq intern, u dan għandu effetti legali vinkolanti (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Diċembru 2010, Athinaiki Techniki vs Il-Kummissjoni, C-362/09 P, EU:C:2010:783, punti 65 u 66).
- 34 Konsegwentement, dan ir-rikors għandu jiġi ddikjarat ammissibbli, mingħajr ma hemm lok li jiġi eżaminat jekk l-effetti legali vinkolanti prodotti mid-deċiżjoni kkontestata humiex ta' natura li jaffettwaw l-interessi tar-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi.

### *Fuq il-mertu*

- 35 Insostenn tar-rikors tiegħu, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jinvoka hames motivi, fejn l-ewwel wieħed huwa bbażat fuq ksur tal-Artikolu 107(1) TFUE, fir-rigward tal-eżistenza ta' vantaġġ, it-tieni wieħed fuq applikazzjoni żbaljata tal-Artikolu 107(1) TFUE, fir-rigward tal-oneru tal-prova, it-tielet wieħed fuq ksur tal-obbligu ta' motivazzjoni, ir-raba' wieħed fuq nuqqas ta' kompetenza tal-Kummissjoni sabiex tiddikjara miżura kompatibbli mas-suq intern, skont l-Artikolu 107(3) TFUE, mingħajr ma kklassifikatha, minn qabel, bħala għajnuna u l-hames wieħed fuq ksur tal-prinċipju ta' ċertezza legali.
- 36 L-ewwel tliet motivi huma invokati fil-każ fejn id-deċiżjoni kkontestata għandha tinftiehem fis-sens li timplika neċessarjament il-klassifikazzjoni tal-miżura inkwistjoni bħala għajnuna. It-tnejn l-oħra huma diretti kontra d-deċiżjoni kkontestata sa fejn din ma tiddeċidix fuq il-kwistjoni dwar jekk il-miżura inkwistjoni tikkostitwixx għajnuna mill-Istat.
- 37 Issa, f'dan il-każ, kif ġie kkonstatat fil-punt 31 iktar 'il fuq, fid-deċiżjoni kkontestata, il-Kummissjoni ma ddecidietx dwar jekk il-miżura inkwistjoni kinitx tikkostitwixxi għajnuna, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE. Għalhekk, għandhom jiġu eżaminati, flimkien, ir-raba' u l-hames motiv.

- 38 F'dan ir-rigward, l-ewwel, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jsostni li mill-istruttura tal-Artikolu 107 TFUE jirriżulta li l-għajnuna mill-Istat biss tista' tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern.
- 39 Dan il-qari huwa kkonfermat mill-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589, li jipprovdi li l-Kummissjoni tista' tiddikjara miżura kompatibbli mas-suq intern, sa fejn din taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) TFUE.
- 40 Issa, il-Kummissjoni ma stabbilixxietx li l-miżura inkwistjoni, li hija tiddikjara kompatibbli mas-suq intern, kienet tikkostitwixxi għajnuna, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, u għalhekk li din kienet taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni.
- 41 Minn dan ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jiddeđu li l-Kummissjoni aġixxiet lil hinn mill-kompetenzi tagħha.
- 42 It-tieni, billi ddecidiet li ma tagħtix decizjoni fuq il-kwistjoni dwar jekk il-miżura inkwistjoni kellhiex tiġi kklassifikata bħala għajnuna mill-Istat, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, il-Kummissjoni holqot incertezza legali. Skont ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, ir-rekwiziti ta' ċarezza u ta' prevedibbiltà meħtieġa fid-dawl tal-prinċipju ta' ċertezza legali huma ssodisfatti biss fil-każ fejn il-Kummissjoni tiddeciedi espressament li l-miżura inkwistjoni tikkostitwixxi għajnuna jew le.
- 43 Il-Kummissjoni tirribatti li la mill-Artikolu 107(3) TFUE u lanqas mill-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589 ma jirriżulta li hija ma tistax tiddikjara miżura kompatibbli mas-suq intern mingħajr ma tiddeciedi b'mod definittiv fuq il-kwistjoni dwar jekk din il-miżura tikkostitwixxix għajnuna jew le. Għall-kuntrarju, jekk il-miżura ma tqajjimx dubji dwar il-kompatibbiltà tagħha, l-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589 jimponilha li tiddeciedi li l-miżura hija kompatibbli mas-suq intern. Il-ftuħ tal-proċedura ta' investigazzjoni formali, fis-sens tal-Artikolu 108(2) TFUE, bl-uniku għan li jiġi ddeterminat jekk miżura tikkostitwixxix għajnuna mill-Istat, imur kontra l-ispirtu ta' din id-dispożizzjoni.
- 44 Din l-interpretazzjoni hija kkonfermata, skont il-Kummissjoni, mill-Artikolu 4(4) tar-Regolament 2015/1589, li jipprovdi li l-Kummissjoni tista' tiftaħ il-proċedura ta' investigazzjoni formali biss jekk hija tikkonstata, wara investigazzjoni preliminari, li l-miżura nnotifikata tqajjem dubji dwar il-kompatibbiltà tagħha mas-suq intern.
- 45 Barra minn hekk, l-Artikolu 4(2) tar-Regolament 2015/1589 ma jippermettix lill-Kummissjoni tiddeciedi li l-miżura inkwistjoni ma tikkostitwixxix għajnuna jekk, wara l-investigazzjoni preliminari, hija effettivament ma waslitx għal tali konklużjoni.
- 46 Hija tispjega li xi kultant jista' jkun iktar effettiv u vantaġġjuż għall-partijiet ikkonċernati li l-Kummissjoni tiddikjara miżura kompatibbli mas-suq intern mingħajr ma tipproċedi għal proċedura ta' investigazzjoni formali skont l-Artikolu 4(4) tar-Regolament 2015/1589 sabiex tiddeciedi jekk il-miżura tikkostitwixxix għajnuna.
- 47 Għalhekk, f'tali sitwazzjoni, billi tadotta d-decizjoni li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra l-miżura li ma tistax tiġi kklassifikata faċilment bħala għajnuna, il-Kummissjoni tapplika l-prinċipju ta' amministrazzjoni tajba.

- 48 Id-deċiżjoni kkontestata tohloq ċertezza legali għar-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi u għal Vattenfall, peress li temmet l-inċertezza fir-rigward tal-legalità tal-għajjnuna, il-bidu possibbli tal-proċedura ta' investigazzjoni formali u l-irkupru possibbli ta' parti mill-kumpens mogħti lil Vattenfall fir-rigward tal-miżura inkwistjoni.
- 49 F'dan ir-rigward, fl-ewwel lok, għandu jiġi enfasizzat li l-Kummissjoni adottat id-deċiżjoni kkontestata abbażi tal-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589 u kkonkludiet, fid-dispożittiv tagħha, li "l-[miżura inkwistjoni kienet] kompatibbli mas-suq intern, skont l-Artikolu 107(3)(c) [TFUE]" [traduzzjoni mhux ufficjali].
- 50 Il-Kummissjoni tallega li la l-Artikolu 107(3) TFUE u lanqas l-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589 ma jimponu fuqha l-obbligu li tikkonstata definittivament li miżura tikkostitwixxi għajjnuna, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, qabel ma tkun tista' tikkunsidra li din il-miżura hija kompatibbli mas-suq intern.
- 51 Għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 107(1) TFUE, hliet għal derogi previsti fit-Trattati, skont l-effett li jkollhom fuq il-kummerċ bejn l-Istati Membri, l-għajjnuniet mogħtija mill-Istati, jiġifieri minn rizorsi tal-Istat, ma humiex kompatibbli mas-suq intern fl-ebda forma li tista' tiffavorixxi xi kumpanniji jew tipi ta' produzzjoni, bir-risultat li jfixklu jew jheddu li jfixklu l-kompetizzjoni.
- 52 Skont l-Artikolu 107(3)(c) TFUE, b'deroga mill-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 107(1) TFUE, l-"għajjnuna" maħsuba sabiex tiffacilita l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet jew ċerti reġjuni ekonomiċi, meta din ma tfixkilx il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa livell li jkun kuntrarju għall-interess komuni, tista' titqies bħala kompatibbli mas-suq intern.
- 53 L-użu tat-terminu "għajjnuna", fl-Artikolu 107(3) TFUE, jimplika li l-kompatibbiltà ta' miżura nazzjonali mas-suq intern tista' tiġi eżaminata biss wara li din il-miżura tkun giet ikklassifikata bħala għajjnuna.
- 54 Barra minn hekk, hija ġurisprudenza stabbilita li, meta l-Kummissjoni ma tkunx konvinta, fi tmiem il-fażi preliminari ta' investigazzjoni, li miżura tal-Istat jew ma tikkostitwixxix "għajjnuna" fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE jew, jekk tiġi kklassifikata bħala għajjnuna, hija kompatibbli mat-Trattat, jew meta din il-proċedura ma ppermettitilhx tegħleb id-diffikultajiet kollha li qamu bl-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà tal-miżura kkunsidrata, din l-istituzzjoni għandha l-obbligu li tiftaħ il-proċedura prevista fl-Artikolu 108(2) TFUE mingħajr ma jkollha f'dan ir-rigward margni ta' diskrezzjoni (ara s-sentenza tat-22 ta' Diċembru 2008, *British Aggregates vs Il-Kummissjoni*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, punt 113 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 55 Mill-kunsiderazzjonijiet preċedenti jirriżulta li hija biss miżura li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) TFUE, jiġifieri miżura kklassifikata bħala għajjnuna mill-Istat, li tista' titqies mill-Kummissjoni bħala kompatibbli mas-suq intern.
- 56 Barra minn hekk, din il-konklużjoni hija sostnuta mid-dispożizzjonijiet rilevanti tar-Regolament 2015/1589.
- 57 Fil-fatt, l-Artikolu 4 tar-Regolament 2015/1589 jiddisponi:
- "1. Il-Kummissjoni għandha teżamina n-notifika hekk kif tirċevieha. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 10, il-Kummissjoni għandha tieħu deċiżjoni skont il-paragrafi 2, 3 jew 4 ta' dan l-Artikolu.



2. Fejn il-Kummissjoni, wara eżami preliminari, issib li l-miżura notifikata ma tikkostitwixxix għajnuna, għandha tirreġistra dik is-sejba permezz ta' deċiżjoni.
3. Fejn il-Kummissjoni, wara eżami preliminari, issib li miżura notifikata ma tqajjem l-ebda dubju dwar il-kompatibilità mas-suq intern, safejn tidhol fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE, hija tiddeċiedi li l-miżura hija kompatibbli mas-suq intern [...]
4. Fejn il-Kummissjoni, wara eżami preliminari, issib li miżura notifikata tqajjem dubji dwar il-kompatibilità mas-suq intern, hija tiddeċiedi li għandhom jinbdew proċeduri skont l-Artikolu 108(2) tat-TFUE [...]"
- 58 Mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-Artikolu 4 tar-Regolament 2015/1589 jistabbilixxi fażi preliminari ta' investigazzjoni tal-miżuri ta' għajnuna li għandha l-għan li tippermetti lill-Kummissjoni tiffirma opinjoni preliminari dwar il-miżura li hija qiegħda teżamina. Fi tmiem din il-fażi, il-Kummissjoni tikkonstata li l-miżura tal-Istat inkwistjoni, jew ma tikkostitwixxix "għajnuna", fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, jew taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni. F'dan l-aħħar każ, l-imsemmija miżura tista' ma tqajjimx dubji dwar il-kompatibilità tagħha mas-suq intern jew, għall-kuntrarju, tqajjimhom. Jekk il-Kummissjoni tikkonstata, wara l-investigazzjoni preliminari, li l-miżura nnotifikata, sa fejn din taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) TFUE, ma tqajjimx dubji dwar il-kompatibilità tagħha mas-suq intern, hija tadotta deċiżjoni li ma tqajjimx oġġezzjonijiet skont l-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589 (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-24 ta' Mejju 2011, Il-Kummissjoni vs Kronoply u Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punti 43 u 44).
- 59 Minn dan jirriżulta li l-Artikolu 4 tar-Regolament 2015/1589, applikabbli f'dan il-każ bis-saħħa tal-Artikolu 15(1) tal-imsemmi regolament, dwar id-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni fil-qasam tal-għajnuna illegali, jistabbilixxi għalhekk lista eżawrjenti tad-deċiżjonijiet li l-Kummissjoni tista' tadotta wara l-investigazzjoni preliminari tal-miżura nazzjonali inkwistjoni, li fosthom ma hemmx il-possibiltà li tiġi adottata deċiżjoni li tiddikjara miżura nazzjonali kompatibbli mas-suq intern mingħajr ma l-Kummissjoni tkun iddeċidiet minn qabel dwar il-klassifikazzjoni ta' din il-miżura bħala għajnuna mill-Istat. B'mod partikolari, l-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589 jipprevedi li l-Kummissjoni tista' tiddikjara miżura kompatibbli mas-suq intern, "safejn tidhol fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) tat-TFUE".
- 60 Issa, f'dan il-każ, huwa stabbilit li l-Kummissjoni kellha dubji dwar il-klassifikazzjoni tal-miżura inkwistjoni bħala għajnuna, fatt li hija kkonfermat matul is-seduta, b'tali mod li, wara u minkejja diversi skambji bejn ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi u s-servizzi tiegħu matul il-proċedura amministrattiva, hija ddeċidiet li ma tagħtix deċiżjoni dwar din il-kwistjoni fid-deċiżjoni kkontestata, filwaqt li kkonkludiet li l-miżura inkwistjoni kienet kompatibbli mas-suq intern.
- 61 Minn dak kollu li ntqal jirriżulta li l-Kummissjoni adottat deċiżjoni li tmur kontra kemm l-Artikolu 107(3) TFUE kif ukoll l-Artikolu 4(3) tar-Regolament 2015/1589.
- 62 Għaldaqstant, billi qieset, fid-deċiżjoni kkontestata, li l-miżura inkwistjoni kienet kompatibbli mas-suq intern, mingħajr ma ddeċidiet minn qabel dwar jekk tali miżura kinitx tikkostitwixxix għajnuna, il-Kummissjoni eċċidiet il-kompetenzi tagħha.
- 63 Fit-tieni lok, għandu jitfakkar li l-prinċipju ta' ċertezza legali, li jagħmel parti mill-ordinament ġuridiku tal-Unjoni, huwa intiż li jggarantixxi l-prevedibbiltà tas-sitwazzjonijiet u tar-relazzjonijiet legali li jirriżultaw mid-dritt tal-Unjoni u jeżiġi li kull att tal-amministrazzjoni li

jiproduċi effetti legali jkun ċar u preċiż, sabiex jippermetti lill-partijiet ikkonċernati jkunu jafu b'mod ċar id-drittijiet u l-obbligi tagħhom u jirregolaw ruħhom konsegwentement (ara s-sentenza tat-28 ta' April 2021, Correia vs KESE, T-843/19, EU:T:2021:221, punt 47 u l-ġurisprudenza ċċitata; ara wkoll, f'dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta' Novembru 2009, Franza u France Télécom vs Il-Kummissjoni, T-427/04 u T-17/05, EU:T:2009:474, punt 300 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 64 F'dan il-każ, huwa minnu li l-Kummissjoni ddikjarat, fid-deċiżjoni kkontestata, li l-miżura inkwistjoni kienet kompatibbli mas-suq intern. Madankollu, din il-miżura ma gietx ikklassifikata, filwaqt li mill-punt 63 iktar 'il fuq jirriżulta li dan huwa prerekwizit neċessarju għall-eżami tal-kompatibbiltà tal-imsemmija miżura mas-suq intern.
- 65 Barra minn hekk, l-ewwel, mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li, f'sitwazzjoni fejn il-Kummissjoni, fir-rigward ta' għajjuna implimentata bi ksur tal-Artikolu 108(3) TFUE, adottat deċiżjoni finali li tikkonkludi li din l-għajjuna hija kompatibbli mas-suq intern bis-saħħa tal-Artikolu 107 TFUE, il-qorti nazzjonali tkun obligata, skont id-dritt tal-Unjoni, tordna lill-benefiċjarju tal-għajjuna jhallas l-interessi għall-perijodu ta' illegalità ta' din l-għajjuna (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta' Frar 2008, CELF u ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, EU:C:2008:79, punti 52 u 55). Għalhekk, fil-każ fejn il-kompetituri ta' Vattenfall jibdew proċedura quddiem il-qorti nazzjonali dwar il-legalità tal-miżura inkwistjoni u jekk dawn tal-aħħar jikklassifikawha bħala għajjuna mill-Istat, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, minn dan jirriżulta li l-Artikolu 108(3) TFUE kien inkiser minhabba l-assenza ta' notifika tal-miżura inkwistjoni lill-Kummissjoni u li huwa r-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi li għandu jitlob minghand Vattenfall interessi għall-perijodu ta' illegalità.
- 66 It-tieni, l-assenza ta' klassifikazzjoni tal-miżura inkwistjoni halliet lir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi f'sitwazzjoni incerta fir-rigward tal-għoti ta' għajjuna ġdida bis-saħħa tar-regoli dwar il-kumulu ta' għajjuna, skont il-Linji Gwida dwar l-għajjuna mill-Istat għall-protezzjoni ambjentali u l-enerġija 2014-2020 (2014/C 200/01) (ĠU 2014, C 200, p. 1, iktar 'il quddiem il-“Linji Gwida”), u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 651/2014 tas-17 ta' Ġunju 2014 li jiddikjara li ċerti kategoriji ta' għajjuna huma kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikoli 107 u 108 [TFUE] (ĠU 2014, L 187, p. 1).
- 67 Fil-fatt, skont l-Artikolu 8 tal-imsemmi regolament, intitolat “Akkumulazzjoni”, għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-ammont totali tal-għajjuna mill-Istat mogħtija favur l-attività, il-proġett jew l-impriza inkwistjoni.
- 68 Il-punt 81 tal-Linji Gwida jipprevedi li l-għajjuna tista' tingħata simultanament taħt diversi skemi ta' għajjuna jew flimkien ma' għajjuna *ad hoc*, bil-kundizzjoni li l-ammont totali tal-għajjuna mill-Istat mogħtija favur attività jew proġett ma jaqbiżx il-limiti stabbiliti mil-limiti massimi ta' għajjuna previsti fl-imsemmija linji gwida.
- 69 B'hekk, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jista' jiġi affettwat mir-regoli ta' kumulu fis-sehħ, fil-każ fejn huwa jkollu l-intenzjoni li jagħti għajjuna lil Vattenfall sabiex tuża s-sit Hemweg mill-ġdid.
- 70 Għaldaqstant ma jistax jiġi konkluz li d-deċiżjoni kkontestata kienet tippermetti lir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, destinatarju tad-deċiżjoni kkontestata, li jkun jaf b'eżattezza d-drittijiet u l-obbligi tiegħu u li jagħxi kif xieraq.

- 71 F'dawn iċ-ċirkustanzi, għandu jiġi deċiż li l-Kummissjoni, billi ddeċidiet li ma tagħtix deċiżjoni fuq il-kwistjoni dwar jekk il-miżura inkwistjoni kellhiex tiġi kklassifikata bħala għajnuna mill-Istat, fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE, kisret il-prinċipju ta' ċertezza legali.
- 72 Fid-dawl ta' dak kollu li ntqal hemm lok li jintlaqgħu r-raba' u l-ħames motiv u, għaldaqstant, li tiġi annullata d-deċiżjoni kkontestata, mingħajr ma huwa neċessarju li tingħata deċiżjoni dwar il-motivi l-oħra invokati mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi.

### **Fuq l-ispejjeż**

- 73 Skont l-Artikolu 134(1) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali, il-parti li titef il-kawża għandha tiġi kkundannata għall-ispejjeż, jekk dawn ikunu ntalbu. Peress li l-Kummissjoni tilfet, hemm lok li tiġi kkundannata għall-ispejjeż, kif mitlub mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi.

Għal dawn il-motivi,

### **IL-QORTI ĠENERALI (Is-Seba' Awla Estiża)**

taqta' u tiddeċiedi:

- 1) Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 2998 final tat-12 ta' Mejju 2020 dwar l-għajnuna mill-Istat SA.54537 (2020/NN) – il-Pajjiżi l-Baxxi, Projbizzjoni tal-faħam għall-produzzjoni tal-elettriku fil-Pajjiżi l-Baxxi, hija annullata.**
- 2) Il-Kummissjoni Ewropea hija kkundannata għall-ispejjeż.**

da Silva Passos

Valančius

Reine

Truchot

Sampol Pucurull

Mogħtija f'qorti bil-miftuħ fil-Lussemburgu, fis-16 ta' Novembru 2022.

Firem